

„Istria“. Kaj mora Slovenec, kaj vsak dober Avstrijec izvajati iz tega?

Toda še lepše pride. Dunajska stara vladen organ, prinesla je katerem kaže svetu *l'Indipendente* v pravem Dopisnik pravi med drugim, pravniki Taddei opozoril „pendentejevo“ pisavo, v kateri se vedno prezira in zanikuje obstanek naše države, ter dokazal vedno jasnejšo težnjo lista, ki grdi in blati našo državo ter ji očita vsako mogočo krivičnost. „Drugod v Avstriji“, pravi dopisnik, „nimate niti pojma o načinu, kakó piše ta v Avstriji izhajajo list o Avstriji; vam se niti ne sanja, na kak način in kolikokrat žali patrijotična čustva tukajšnjih Avstrijev. Iz „Indipendentejevih“ člankov bere se lahko dan na dan izdajalstvo in veleizdajstvo. Tak list bi bil v vsakem drugem mestu sploh nemogoč; kar bi državni pravnik ne prestrigel, razpihal bi javna nevolja. A tū ni le nemogoč, temveč vzdružuje se navzlic temu, da je dobro znano, da mu primanjkuje sredstev v to, kajti vsako vé, da nima niti dovolj naročnikov niti oglasov, da bi mogel izhajati. Tudi izguba na kavgiji 500 f., katere bi list ne mogel plačati, povrne se mu in vsakdo vé, od kod. Zato pa leži list na tleh pred vsem in moli vse, kar je italijanskega, moli vsakokratno ministerstvo in opozicijo, zbornico in gosposko, laškega boga in laškega hudiča!

In pomiljujé prinaša na častnem mestu goriški „Corriere“ obsodbo „Indipendentejevo“: in to dela oni list, kateri imenuje „N. Presse“ vladno („uradno!“ Uredn.) glasilo.

In kaj mislite, kaj pravi k temu dopisu naša „Adria“. Pravi, da je resničen, da ima dopisnik najboljše namene, toda, pravi, dopis — ni priložen, pravočasen. Ona, namreč „Adria“, bi takih dopisov ne objavljala, kajti moder politik je oni, ki zna molčati. Če pa blatijo in grdi jo nas in vse, kar nam je sveto, „Mattino“, „Corriere“, „Istria“ e tutti quanti; če nas pitajo s panslavisti i. t. d., dasi nimajo v to niti najmanjšega poudarja in dokaza, tedaj molči modra „Adria“, tedaj nima svarilne besede.

In če prašate, kaj je vzrok vsem tem nedoslednostim, vsem kolobacijam in zmešnjavam, dam vam odgovor v par besedah: Sovraštvo do Slovanstva. Voilà tout.

Z Livka pri Kobaridu, 1. avg. — Pri nas še vedno nimamo rednega učitelja. Poučuje pa naš častiti gospod vikarij Andrej Mesar po pet ur na dan; za tisto plačilo, katero dobi, pončuje gotovo več kot preveč. Livčani smo mu za to prav od srca hvaležni; vidimo tudi, kakó lepó skrbi za naše otročiče v vsakem oziru. Hvala mu očitna za njegovo požrtvovalnost!

Solska hiša se zida, a delo počasi napreduje; do konca tega meseca bi morala biti že pokrita, a ne bo. Podjetnika sta naredila slabo kupčijo s tem delom, ker zguba, pravijo, je neizogibna. Kamenje morajo od daleč voziti. Poučevati se začne v njej šele s šolskim letom 1893.-94.

Cesta iz Idrskega na Livek počasi napreduje; zadnji čas se je sicer veliko naredilo, a premalo se pozná. Glavni vzrok je ta, ker ni kamenja, da bi cesto dobro utrdili in posuli.

Goriškemu trgovcu Brassu jo je dobro zasolil neki naš krčmar. Brass mu je ponujal svoje blago, a naš možak mu je odgovoril: „Jaz ne kupujem pri takih ljudeh, kakoršen ste Vi; jaz kupujem le pri Slovincih.“ — Brassu je bil tak odgovor vidno neprijeten, vendar je dejal: „Nič ne dě, Brass ostane vse eno le Brass.“ No, ako bi vsi hrbovski krčmarji in trgovci takó naredili, kakor naš Livčan, potem bi bilo drugače, potem bi tudi goriškim Brassom (katerih oče je iz Loga, mati pa s Srpence, torej „puro sangue italiano“, ali ne?) prešla vsa volja počenjati Slovincem sovražne burke v Gorici.

Iz Drežnice, 28. julija. — Občina naša ima takó zemljišče, ki prija večidel le živinarstvu; za poljedelstvo je jako malo sposobnega sveta. Više ležeči hribje so drevja in grmovja goli in tako stirmi in nevarni, da po njih ne morejo pasti niti krave, niti ovce, a vse to objedó za hribe ustvarjene koze. Te nas malo stanejo, a nam donajajo ob letu vendar precejšen dobiček. V najvejšem času začela so c. kr. oblastva gospodarje kozá takó globiti, da joj! in dvakrat joj! Stanje naše je že takó piškavo in nezno, da ne moremo skoraj dalje. Kaj bo še-le potem, ako nam kozé z neprestanimi globami uničijo! Odkod dobi živinar denar, da bo mogel zmagovati vedno rastoče davke in visoke doklade?

Obsojen sem bil radi kóz v globo 2 gl. 28 kr. Na kak način sem bil prišel do tega jaz, ko kozí nista moja lastnina, mi je popolnoma neumljivo. Kazni, seveda, nisem plačal.

Dné 23. julija t. l. pridem v davkarijo, da bi plačal 10 gl. davkov. A g. kontrolor reče mi, da imam plačati še 2 gl. 28 kr. globe radi kozá. Jaz odvrnem na to: „Jaz plačam davek, a ne globe!“ Na to z nevoljo vrže g. kontrolor davčno knjižico na pisalni stol, rekoč: „Ako globe ne plačate, ne vzamem tudi davkov.“ Začela sva se na to pričkati in jaz podpričam slučajno pričujoča moža Frana Žagarja iz Magozda in Ivana Vinčiča s Pečin.

Z g. kontrolorjem greva potem k c. kr. okr. komisariju, kjer tudi se nismo mogli zjediniti v tej zadevi. Jaz na to zapustim sobo in grem zopet v davčni urad. Za nekaj časa vrne se prej imenovani gospod in jaz vidim, da mi v davčno knjižico piše, da plačam davka 7 gl. 72 kr., (odštevši takó od 10 gl., katere sem nameraval plačati, 2 gl. 28 kr.) zato tudi le toliko denarja odštejem. A on, to ugledavši, prečrta 7. gl. 72 kr. in zapiše, da sem plačal le 5 gl. 46 kr. obdržavši si, takó rekoč siloma, globo za kozá.

Jaz bi to postavo rad poznal, kakó more davčni uradnik za davek odmenjeni denar, meni nič tebi nič, vzeti proti moji volji za globo.

Jaz mislim, in ne samo mislim, gotov sem, da se mora globa na drug način iztirjati.

S Tolminskega, 19. julija. — (Mlekarska društva) začela so se v novejšem času pridno množiti po Tolminskem. Njih korist je zdaj očividna vsakemu živinorejcu.

Toda neka neprilika žuga marsikje ohladiti veselje do teh društev — in ta neprilika je: da za svoje blagó nimamo stalnih in zanesljivih odjemalcev. Doslej dajemo maslo in sir večimodu le prekupcem, od katerih pa véasih dolgo in dolgo časa ni dobiti denarja. Blagó prodajajo, imajo pri tem lepe dobičke, a vrhu tega še naš denar porablja jo za druge svoje namene — mi pa čakajmo na njih milost. Društveniki ali drugarji hočejo imeti denar ter postavijo nepotrpežljivi in nevoljni, kar je povsem naravno in opravičeno.

Te neprilike treba je odpraviti. V ta namen naj bi vsa mlekarstva napravila med seboj zvezo, katerej na čelu bi moral seveda stati razumni možje. Ta zveza bi prodajala blagó vseh društev; ona bi precej natančno vedela, koliko masla ali sira more v letu prodati. Zato bi prav lahko dobila po mestih stanovitnih odjemalcev, s katerimi bi naredila posebne pogodbe. Veliki trgovci ali konsumenti po mestih radi sklepajo pogodbe s takimi društvi, ker so gotovi, da bodo redno dobivali dobro blagó. Vrhu tega bi taka zveza lahko sama ustanovila svoje prodajalnice po mestih; v Gorici in v Trstu bi lahko izvršno delovala po ena taka prodajalnica. Toliko v premislek našim hrbovcem, katerim je pri sreju napredek mlekarških društev in z njimi blagostanje naše lepe gorske deželice.

Iz tolminske okolice, 17. julija. — Čitate ljem „N. S.“ je znano, da je bil po dolgem zavlačevanju izvoljen županom posestnik in trgovec gosp. Ljudevik Caza furra; gosp. Deveták se je umaknil, ko ni bilo nikakega upanja do zmage. — Nekateri hočejo reči, da so Tolmineci v narodnem oziru prišli z dežja pod kap, češ, da novi gospod župan je v narodnih ozirih mlačen, da niti naroden ni, ampak da je nekako celó — Italijan po duhu, naročnik lahonskega „Corriera“, a kak slovenski list da se v njegovi rodbini ne čita. Ako je vse to res, onda to nikakor ni preveselelo zaupenja za naš Tolmin. Upamo pa, da so take govornice pretirane,*) ker poznamo v tej rodbini jako odlične narodnjake. Zató gojimo trdno nado, da naš Tolmin v narodnem oziru ni prišel z dežja pod kap, ampak da je storil korak še naprej, da bo uzoren naroden trg v naših gorah. Ako bi pa utegnul kdo uganjati med nami kake politične burke in spletke, onda bomo pami, ki nosimo denar v Tolmin, vedeli, kaj nam je storiti. To naj si vsakdo, ki bi utegnul „lavrirati“, dobro zapomni! — O tolminski uradniški naselbini bomo govorili o kakí drugi priliki.

*) Tudi mi menimo, da je takó. Gotovo ste napačno pončeni. Ured.

Politični razgled

Premembe v ministerstvu. — Baron Pražak, ki je bil v ministerstvu nekaj zastopnik češkega naroda, dal je baje ostavko; ako je to storil, zgodilo se je le vesled tega, ker je moral. Taaffe se je poseem sprijaznil z nekdanjo „fakcijsno opozicijo“; zato mora baron Pražak v pokoj. Ministri v Avstriji morajo biti sami Nemci; Slovani smo le za to tukaj, da plačujemo, molčimo in lepó ubogamo, kar nam Nemci zapovedujejo. Ako nas tepejo, poljubiti bi jim morali še šibo! Takih odnosov sicer ne moremo preminjati, kakor bi želeli, a zapomnimo si jih, da se bomo znali ravnati v prihodnosti, ko se nam ponudi primerna prilika. — Baron Pražak bo baje imenovan v gosposko zbornico. — V zvezi s to novico stoji druga, namreč: levičarški minister grof Kuenburg je bil imenovan tajnim svetovalcem. Ekselenca Kuenburg je torej drug dokaz o popolni premembi davčnega sistema. Bodi karkoli, eno je veselakor gotovo, da Slovani se ne bomo dali strašiti od nikogar na svetu, ker zaupamo — v Boga in sibi.

Na Češkem se narod pripravlja na najtršo opozicijo proti dunajski vladi, ki še vedno upa, da češkemu narodu usili zloglasno „spravo“. Vlada je zdaj z levičarji pod isto streho, zato hoče zadovoljiti svoje najnoviješe zaveznike na očuto škodo naroda češkega. No, narod češki je pripravljen tudi na skrajni odpor in

prepričani smo, da se bo znal boriti proti vsakršnemu nasilstvu.

V konservativnem veleposestevu nastal je očiten razdor. Enajst veleposestnikov, ki so Nemci po duhu, izstopilo je iz deželnega zbora; to je tista skupina, ki je glasovala za nadaljevanje razprav o češko-nemski „spravi“. Deželni maršal jih skuša pregovoriti, da bi odstop peklicali, a oni ostajajo pri storjenem koraku, ki je velikega pomena za kraljestvo češko.

Hrvatško. — Volitve v zagrebški mestni zastop začno 8. t. m. Madjaroni trdno upajo na zmago. Bratje, složite se in odvrnite od svojega krasnega Zagreba toliko sramoto! To vam kličejo iz dna svojih src od bistrine naše in Vaše Soče! — Sabor otvoril se je učeraj. — Neodvisni časopisi se vedno prav pridno plenijo; najhuje se godi „Hrvatski“ in „Obzorje“. Tužna trojedina Hrvatska!

Razne politične novice. — Milan „Slavní“ biva zdaj v nemškem kopalšču Ems; pri njem je tudi sin Aleksander. Listi poročajo, da je Milan svojega sina, mladega kralja Aleksandra, zapeljal v lahkoživo nepravno žitjenje, kakor živi sam vse svoje žitjenje. Milan je zopet poln dolgor.

Nemški cesar pojde zopet na Anglesko, ker se boji Gladstone, katerega bi rad onemogočil.

Skandalozna politična pravda v Svedcu proti namišljenim morilcem ministra Belčera vzbuja po celem svetu le stud in pravično nevoljo. Francoski listi tirjajo, naj se Evropa uprè Stambulovim nasilstvom.

Gladstone se skrbno pripravlja na prihajajoče zavedanje angleške zbornice, v kateri bo imel večino. Trozeva z nekim strahom gleda na sivega angleškega politika, ki je odločen nasprotnik železnemu centralizmu.

Med Avstro-Ogersko in Srbijo sklepala se je nova trgovinska pogodba; zadnji hip pa se je srbski ministerski predsednik Pašić premislil in je začel pogodbo zametati, ker nadeja se novih koncezij od naše države.

Knez Bismark še vedno potuje po Nemčiji; posoda ga sprejemajo kakor kakega kralja in še bolj. Posoda po Bismark očitno govori proti nemškemu cesarju. V Jeni je dejal, da si ne dá ust zamašiti in da bo govoril, kakor misli. Volja vladarjeva v ustvarni državi mora biti v soglasju z voljo narodovo. Neomejene vladarjeve volje Nemčija ne pripoznava več.

Domače in razne novice

Osebnosti. — V Gorici je umrl preč. g. Jakob Vicentini, župnik na Vogerskem v 56. letu svoje starosti. Pokopan je bil na njegov god N. v m. p!

— Vodja goriškega kmetijskega in kemiškega poskušališča, gosp. Bolle, odklikovan je bil z redom železne krone tretje vrste.

— V Ljubljani je umrl gosp. Ivan Zupan, profesor velike realke v Zagrebu. Rojen je bil l. 1844. Njegova prva služba je bila kot suplent v Gorici. Bil je iskren rodoljub, kakršnih je malo med Slovinci. N. v m. počiva!

— Č. g. Josip Kosovelj, kapelan v Kamnjah, dobil je župnijo v Batujah, izpraznjeno po smrti nepozabnega preč. g. Franca Goljevškega. Slovesno umeščenje bo v nedeljo 7. t. m.

— Gosp. Jeler Vodopivec iz Gorice napravil je na graškem vseučilišču drugi državni izpit z odliko. Častitamo!

Drobne novice. — Na Otlici pri Ajdovščini bo 27. t. m. posvečena tamošnja cerkev; ob enem bo birma za kakih 100 otrok. — „Dom in Svet“ objavil je v svoji zadnji številki lep spis o Gorici; pridejana mu je tudi slika. Ako nam uredništvo dovolji, ponatisnemo ta spis o našem lepem mestu. — V Sežani se je vršil v sredo ples v korist tamošnjemu gosposkemu društvu za podporo ranjenim vojakom. — Porcijunkola privabila je v Gorico tudi letos premmnogo pobožnih Slovencev od blizu in daleč. — Predelška železnica pridobiva vedno več prijateljev tudi v merodajnih krogih. Upanje raste! — V Gorici nameravajo osnovati „furlansko banko“, ki bi imela „conto corrente“ z denarnim zavodom „Banca Popolare Friulana“ v Vidnu. Slovenci bodimo daleč od vseh takih laških novotarj. — Z dežale smo prejeli še dva dopisa, ki napadata nekatere trgovce, ki vse svoje blago kupujejo pri Lahih, dasi bi lahko kupovali pri Slovincih po enako ugodnih pogojih. Ako naši trgovci ne bodo poslušali prijaznih opominov in prošenj, bomo priobčevali take dopise. — Goriška realka bo z novim šolskim letom razsvitljena s plinom. Sobe so tako temne, da je to bilo že davno treba storiti. — Poli narodnim zastavam kliče „Corr“. (ki jih imenuje hrvaške in ruske, tepec!) na pomoč policijo in cerkev. Naj le skusi kdo trgati nam naše svetinje lahomom na ljubo! — Vročina je hudo pritiskala zadnje dni julija in 1. dan avgusta. Dné 2. t. m. pa se je nebo stemnilo in dobili smo obilo hladnega in potrebnega dežja. Poleg drugih dobrot scistil je nam Goričanom tudi mestne kanale ter zmanjšal tako nevarnost nalezljivih boleznij. — V Gorici nas zadnji čas silno nadlegujejo neke gosence, ki so 1—3 cm dolge in kosmate; vse oblazijo,

celo v drugo in tretje nadstropje hiš prilazijo v velikem številu. Povsod jih dobivamo: na ognjišču, na mizah in celo na posteljah. Neprijetni gosti! — Trtno už imajo tudi že v Dutovljah in Repentabru na Krasu. — Župan v Turjaku je povozil 80-letno ženo, ki je v malo minutah umrla. — V Kobaridu je bil pretekli dne tamošnji domačin gosp. Ign. Gruntar, c. kr. notar v Logatcu. Imel je v šoli zbranim Kobaridcem obširen govor, o čemer nam je došel dopis, kateri priobčno prihodnjič.

V Bolcu je imela biti v nedeljo veteranska veselica; toda iz neprevidenih ovir bila je odložena na poznejši čas. — Od Sv. Lucije prejel smo dopis, ki govori o slavnostnem sprejetju idrijske ceste v državno upravo. Dopis prihodnjič. — Goriška „Eco“ bila je v ponedeljek zaplenjena zaradi par ponatisov iz katoliških listov v Rimu. Zadnji čas se dogaja prav čudna prikazen, da katoliški listi iz Italije se pri nas prav pogosto plenijo. — V Ljubljani se je vršila učeraj veselica slov. in hrvatskih abiturijentov v korist društvoma „Narodna šola“ in „sv. C. in M.

Radodarni doneski. — Za „Slogine“ učne zavode je dalje došlo: Državni poslanec Alfred prof. Coronini 50 gl. — Pri krajni učiteljski konferenci v Pevmi se je nabralo 6 gl. 50 kr. — P. B. v G 2 gl. — Fr. Fabiani v G 2 gl. 50 kr. — Anton Koren, Peter Drašček, Simon Rožane in P. M. v Gorici vsak po 1 gl. — Josip Hönič v Kanalu 1 gl. 50 kr. — Andrej Mesar na Livku 1 gl. 20 kr. — Jos. Orel, učitelj v Prvačini 1 gl. — Ljud. Premron v G. 1 gl.

Za goriško žensko podružnico sv. C. M. nabralo se je pri krajni učiteljski konferenci v Pevmi dné 27. julija 6 gl. 50 kr. — Za otroški vrtec v Pevmi v pušici pri Urbančiču 14 kr.

Tudi v zadnji številki smo izkazali odlično svoto radodarnih doneskov za naše učne in vzgojevalne zavode v Gorici. To je očiten dokaz o izredni in uzorni požrtvovalnosti rodoljubnega našega razumnitva in naroda. To pa je tudi dokaz, kakó politično društvo „Sloga“ in slovenski rodoljubi sploh že doslej izbornu umejo prevažno nalogo, kakó ohraniti slovensko narodnost po mestih, o čemer v Gorici pač ni treba nikakih posvetovanj, kakor priporoča neka okrožnica tistih mož, ki imajo za naše učne zavode navadno le jekleno srce in zaprte roke. Čemú toliko besedovanj in posvetovanj? V dejanjih pokažite, da vam je mar za „ohranitev slovenske narodnosti po mestih“!

„Rinnovamento“ od torka bil je v prvi izdaji zaplenjen zaradi dopisa iz Istre proti namestniku Rinaldiniju, ki je rodom Padovanec. Dopis je bil preveden iz dunajskega časopisa „Oesterreichischer Volksfreund“ od 17. julija.

V istej številki „Rinnov.“ čitamo dalje Gregorčičevo interpelacijo v nemškem izvirniku in ital. prevodu. Objavil je dopis „Dall'Italia Irredenta“ iz milanskega „Secola“ ter dodal mu par krepih opomb. Dalje govori o znaneji prepovedi kranske deželne vlade o slovenskih uličnih imenih ter pravi: Kar ima pravico zahtevati 5000 ljubljanskih Nemcev nasproti 24000 Slovencev, to more zahtevati tudi 7000 Slovencev nasproti goriški laški večini. Konečno vspodbuja goriške Slovence, naj tudi oni gredó po zgledu celjskih Slovencev ter zahtevajo slovenska imena mestnih ulic. — To tudi storimo, ako se pokaže, da mestni zastop ljubljanski ne zmaga proti vladinim korakom. Ako zmaga, onda bi bile naše zahteve brezuspešne.

Ker smo že pri imenovanju mestnih ulic, povemo naj, kakó nameravajo narediti Čehi v Brnu. Vsi češki hišni posestniki so dali namreč za svoje hiše prirediti tablice s češkimi imeni ulic. Vsak gospodar vzida lahko na svojo hišo kolikor hoče tablic v kateremkoli jeziku. Ta misel je jako izvirna; ona nam kaže odločnost in vstrajnost bratov Čehov. Slovenski hišni posestniki v Gorici so najbrže preboječi, da bi se povzpeli do tolike srčnosti.

„Corrierevo“ hujskarije ponavljajo se dosledno od številke do številke. Slovinci smo mu edino za to dobri, da nosimo Lahom denar, če tudi imajo laške napise in dajejo laške račune. Ako pa naši okoličani vabijo na veselice v obeh jezikih, ki se govorita v Gorici (in slovenski se govori veliko več nego laški!), onda je „Corriere“ ves iz sebe. V tork je začel groziti, da meščani ne bodo več hodili v okolico, kamor bodo vabili tudi v slovenskem jeziku. To je pač skrajna zagrozenost, katerej se pa Slovenci lahko brezskrbno smejejo. Tisti lahonski zagrozeni, katere slovensčina takó strašno vznemirja, naj ostaja jo le doma, slovenska okolica jih ne potrebuje; vrhu tega bi jim med slovenskim ljudstvom utegnila zavreti vroča krv, za kar Slovinci ne marajo biti oigovorni. — „Corriere“ nam je začel torej groziti s tistimi groši, katere so doslej goriški mladiči zaplesali v okolici! Le čakajte, ko vam slovenski narod odtegne stotisočake in milijone, takrat še polente ne bote imeli, da bi se je v okolico na veselice. Slovensko prebivalstvo lahko vzdružuje v Gorici toliko svojih ljudij, da se v okolici ne bo čisto nič poznalo, ako tudi vsi goriški zagrozeni

ostanejo doma. — Ako „Corr.“ hujska na take načine proti okoličanom, s koliko večjo pravico rečemo lahko mi: Slovenci, ne stopite v nobeno prodajalnicu, ki nima slov. napisava?!

V Gorici imamo tudi redovni ljudski šoli pri č. sestrah Ursulinah in pri šolskih sestrah „Notre Dame“; prva šola je laška, druga nemška; v obe zahajajo tudi slovenske deklice, ki se vzgajajo v tujem duhu, če tudi na strogo verski podlagi. Le pri šolskih sestrah se poučuje krščanski nauk v slovenskem jeziku, ako stariši to želijo. — Katoliški shod v Ljubljani namerava izreči obojim šolam hvalo in priznanje. Prosimu previdnosti! Ako se izreče kaka hvala, nanaša naj se le na versko in pedagoško stran teh šol; ob enem pa naj bi se izrazila želja, da bi č. sestre Ursulinke in šolske sestre „Notre Dame“ uredile svoji šoli takó, da ne bo trpela narodnost slovenskih deklic, marveč da bi se naše deklice vzgajale v narodnem in verskem duhu ob enem. To je naša opravičena želja. Upamo, da nismo govorili brezuspšno.

Svoji k svojim! — Naš poziv pod tem naslovom v zadnji številki rodi že sazelejni sad. V našem uradništvu oglasil se je v Trstu izučen brivec in ob enem bukvo vez (tudi bukvozeva potrebujemo!), ki bi se rad preselil v Gorico. Mož je mlad, naroden, inteligenten, vrhu tega dober pevec. Preselji se s 1. septembrom. To bo za nas lepa pridobitev. — Po tej poti pojdemo dalje! Zdaj trebamo še par mesarjev. Kdor je izučen v tej obrti in da ima potrebno svoto denarja, naj se brez skrbi preseli v Gorico. — Izučeni trgovec z železjem bi tudi dobro izhajal v Gorici. Kruha za naše ljudi je tu dosti, le poiskati ga je treba. Podjetnosti nam je treba! Srčnost velja!

Interpelacijo dr. Gregorčiča in tovarišev, katero smo priobčili v zadnji številki, je stavec pri zlaganju posameznih odstavkov nekoliko popačil. V drugem predalu na prvi strani morajo slediti za besedo Barónovščiče odstavki v tem le redu: Kakor c. k. statistična. — C. k. okrajna. — C. k. mestno-odrejena. — C. k. trgovska. — Vodstvo c. k. višje. — Politične oblasti. — Po tem takem. — Enako se godi. — Slovensko prebivalstvo. — Ni treba še posebe. — Z ozirom na vse to itd. Pazljivo čitatelji so najbrže že sami opazili, da notranja zveza zahteva tako razvrščanje.

V Ločniku sta imela v ponedeljek dva Slovenca neko opravilo. Prišla sta do gostilne „pri potoku“ (sul patok — evo dokaza o italijanstvu Ločnika!) ter ukazala pol litra vina. Na to pa se je nad njima zrepnel ločniški občinski obhodbnik ter kričal: Cirilovci naj gredó pit na uno stran potoka (kjer je že podgorski svet), ker v Ločniku nimajo nič opraviti. Gostilničarju pa je on hotel plačati pol litra vina, ako došla Cirilovca odpodi iz gostilne. Enega Slovenca je tolika nesramnost takó razgrela, da mu je hotel priložiti krepko zausnico v plačilo, a drugi ga je pomiril. — Omenjeni občinski sluga je eden najhujših lahonskih razsajalcev v Ločniku; dobili smo o njem že več poročil a jih nismo priobčili, ker ta oseba se nam je zdela premalenkostna. Ker pa čujemo, da mož hodi zabavljat in uganjat lahonske burke tudi v Podgoro, menimo, da bi ločniško županstvo moralo nekoliko na prste stopiti svojememu služabniku, ki mesto miru in redu le nemir, in sovraštvo trosi po občini in njeni okolici.

Poroča se nam dalje, da znani krojač Luigi Peterin pogosto zečaja v Videm, dasi je kruljav. Po kaj hodi tje kaj? Evo: Pred 14 dnevi je bil zopet v Vidmu. Ko se je vračal z večernim vlakom in je prišel do Ločnika, vrgel je velik zavitek neklih knjižice iz voza pred kočico železniškega čuvaja, kateri jih je pobral in shranil za Peterina. Zakaj takó? Zakaj knjižice ni nesel seboj, ako so bile poštene in dovoljene? Kje so zdaj? Komu jih je razdal?

K pretepu v Podgori. — Čitateljem našim je znano, da se je vršila dolgotrajna kazenska preiskava proti nekaterim podgorskim mladičem, ki so se 29. nov. 1891. zapleli v pretep z Goričani, kateri so se vračali od „Legine“ slavnosti v Ločniku. „Corriere“ in drugi laški listi postali so po veliki noči že nestrpní ter drezali in drezali državno pravdištvo, kakó je to, da ni še obtožnice. Konečno je „Corriere“ naznanil, da glavna obravnava bo prve dni julija; pozneje je naznanil, da je odložena na zadnje dni julija; tretjé je pripovedoval, da obtoženi mladeniči so podali utok proti obtožnici, ki je pa bil odklonjen, zato bo glavna obravnava koncem avgusta. — Vse to so bile le domišljije „Corrierove“. Podgorskim mladeničem prečitala se je italijanska obtožnica dné 10 junija. Mladeniči so naznanili utok proti obtožnici, ob enem so pa tudi izjavili svoje začudenje, kakó pridejo oni, kot Slovenci, do tega, da jih c. kr. državno pravdištvo toži v tujem jeziku. Naznanili so utok tudi proti takemu ravnanju c. kr. državnega pravdištva ter prosili za prepis obtožnice. Prepis so dobili še le te dni. A kakó so se začudili, ko je bil prepis pisan v lepi in pravilni slovenščini. Državno pravdištvo je torej spoznalo opravičenost njihove zahteve, katere je že samo ustreglo s tem, da je namesto italijanske priredilo slovensko obtožnico.

Vsa čast slovenskim mladeničem podgorskim, ki so takó lepó pokazali, da se zavedajo svoje narodnosti; hvala pa tudi državnemu pravdištvu, ki je brez odloga ustregel njih zahtevi. Kar je pa bilo enkrat mogoče, je vselej mogoče, kedar toži slovenske prebivalce v deželi. Ta slučaj nam lepó dokazuje, da izvrševanje narodne enakopravnosti je deloma tudi v naši oblasti; ako zahtevamo slovenske zapisknike, slovenske obtožnice in razsodbe, dobimo jih gotovo. Zató: Slovenci, ravnejte se po izgledu podgorskih mladeničev!

Vabilo k slavnostnemu občemu zborovanju „Tolm. učit. društva“ v Tolminu dné 16. avgusta t. l. ob 9. uri zjutraj. Dnevni red: 1. Predsednikov nagovor. 2. Komenski (zbor.) 3. Govor v proslavo Komenškega. 4. „Zavezina“ zbor. 5. Poročilo tajnikovo. b. Poročilo blaginjkovo. 7. Volitev 3 pregl. računov. 8. Volitev delegatov. 9. Volitev društvenega odbora. 10. Nasveti. 11. Cesarska (zbor).

Ker praznuje društvo ob jednem s tem 300-letnico velikega slovanskega pedagoga Komenskega in ker so počitnice, upati je, da se zborovanja udeleže vsi društveniki.

V Tolminu 31. jul. 1892.

Odbor.

Iz Križa pri Ajdovščini nam poročajo: „Pretekli ponedeljek teden so dobili Križani na Vipavskem novega svojega župnika. Prišel je bivši vikarij v Oseku preč. gosp. Ivan Kodrč. Sprejem se je vršil, mej pritrkovanjem zvonov in streljanjem topičev, razmeroma prav lepó. Križ je bil krasno okinčan z narodnimi trobojnicami in slavoloki, katere so krasili primerni napis. V nedeljo je bilo slovesno umesčenje novega župnika.“

Narodni praznik v Postojni. — Svoje poročilo o narodnem prazniku v Postojni popolnujemo z dvema posnetkoma napitnic pri slavnostnem obedu. — Ko je notar in poslanec g. Janko Kršnjak napil skupščinarjem iz obmejnih pokrajin, oglasil se je dični voditelj koroških Slovencev župnik preč. g. Gregor Einspiler ter zahvalil se v imenu Korošcev in Štajercev. Besede tega govornika, katerega je občinstvo burno pozdravilo, bile so posebnega pomena ter so napravile na poslušalce vidno globok utis. Koroški rodoljub spominjal se je namreč žalostnega razpora v narodni stranki na Kranjskem ter je odložno svaril pred vsakim nepotrebnim paktiranjem izvestnih idej, ki more le kvarno uplivati na razvoj naše skupne narodne stvari. Govornik konečno v lastnem in v imenu svojih rojakov slovesno izjavil, da se koroški Slovenci povse strinjajo s politiko g. Luke Svetca, kateremu na zdravlje dvigne svojo čašo. Koroški in štajerski skupščinarji pritrjevali so z demonstrativnim odobravanjem tej velepomembni manifestaciji slovenskega voditelja.

Gosp. Luka Svetec se zahvaljuje za zdravico in popolnoma pritrjuje predgovornikovim nazorom, da mi Slovenci ne iščimo tega, kar nas loči, temveč tega, kar nas mej seboj združuje. Saj smo mi že zato na slabem, da imamo povsod po slovenskih pokrajinah v svoji sredi mogočno stranko, ki nam nasprotuje ter našo veljavo izpodkopuje, namreč nemško in laško. Ako smo pa še narodnjaki mej seboj razdeljeni, potem pač ne bomo imeli nikakšne veljave, niti v deželi, niti zunaj. Čudno je; naša zgodovina slovenska nam omejeva tolikih nesreč, ki so nastale vsled domače nesloge, mi odobrujemo nauke, ki jih posnemljemo iz zgodovine in vendar ne dospemo do tega, da bi se po njih dejansko ravnali. Tudi sedaj je nesloga mej nami v verskih rečeh nepotrebna in neopravičena. Jaz stojim v javnem življenju slovenskega naroda, lahko rečem, svojih 30 let in skoraj ni bilo shoda, zborni ali posvetovanja o naših javnih zadevah, da bi ne bil jaz neposredno ali posredno udeležen, in z dobro vestjo in trdnim prepričanjem lahko potrdim, da naši narodni možje niso nikdar niti najmanjše reči nameravali ali sklepali, kar bi bilo cerkvi ali veri nasprotno; temveč pri vsaki priliki se je povdarjalo, da je ohranitev vere našemu narodunajvečja dobrota in cerkev njegova najtrdnjša zasloba. Zato je bilo delovanje posvetnega razumništva z našo duhovščino vselej naše odkritosrčno geslo. In ali nas ne opominja k taki slogi ravno sv. vera sama? Ljubite se med seboj, velela nam Zveličar sam. To je njegova poglavitna zapoved. Poslušajmo vendar to zapoved, ki jo nam naša vera tako živo priporoča. Govornik je prepričan, da bodo vsi tisti, ki hoté mej nami oživiti krščansko življenje, prizadevali si oživiti mej nami to glavno zapoved Gospodovo, zapoved ljubezni do bližnjega, in napije oznanovalec te zapovedi, duhovščini.

Ta večkrat burno odobravanji govor našega starega prvobornika napravil je na vse globok utis. (Po „Slov. Narodu.“)

Matija Majar †. — Matija Majar (Majer), najstarejši in najvstrajnejši zagovornik ilirske ideje, umrl je dne 31. julija v Pragi in bil pokopan 2. t. m. zjutraj ob 10. uri. Rojen 1. 1809 v Goricah v Ziljski dolini vzkraše v Videncih, dve uri od italijanske meje. Bil je dolgo župnik v

Gorjah blizu svoje rojstne vasi, pozneje pa na Križni gori pri Celovcu. Leta 1883. preselil se je bil v Prago, kjer je živel do mlodarov. Leta 1848. izdal je v Ljubljani: „Pravila, kako izobrazevati ilirsko narečje i u obče slovenski jezik.“ Leta 1851. začel je pisati za „Družbo sv. Mohorja.“ Le-1864. je izdal v Pragi spis „Sv. brata Ciril in Metod.“ l. 1865. pa „Uzemni pravopis slavjanski“ in „Uzemna slovnica ali mluvnica slavjanska.“ Da bi dal tem svojim pravilom praktično veljavo, zato je začel izdajati poseben list „Slavjan“, ki je izhajal l. 1873.

Slovenski napisi v Ljubljani. — Deželni predsednik kranjski baron Winkler prepovedal je edino slovenska imenovanja ljubljanskih ulic na podlagi onega znamenitega čl. 19. državnega temeljnega zakona, ki je za nas Slovence v vseh ozirih le na papirju. Ta člen slove: „Vsi narodi v državi so enakopravni in vsak narod ima neprekosljivo pravico do varovanja in negovanja svoje narodnosti in svojega jezika. Država priznava enakopravnost vseh v deželi navadnih jezikov, v šoli, v uradih in v javnem življenju.“ — In ta ustavni člen porabila je deželna vlada kranjska, da je iz svojega nagiba uničila znani sklep mestnega zastopa ljubljanskega! V Ljubljani živi 24.200 Slovencev in 5127 Nemcev, ki so popolnoma enakopravni s Slovenci; na cellem Kranjskem ni niti 30.000 Nemcev a nemščina uživa kot deželni jezik popolno enakopravnost s slovenščino. Da, peščica kranjskih Nemcev ne sme biti žaljena niti s samimi slovenskimi napisi na mestnih ulicah ljubljanskih, kajti: „Ljubljana je stolno mesto dežele Kranjske, v kateri živé Slovenci in Nemci, ki so s tem mestom neprestano v svezi.“

Prav! Vlada nam je pokazala pot, po kateri nam je hoditi v onih mestih, kjer smo Slovenci v manjšini. Gorica je glavno mesto deželi, v kateri je dve tretjini Slovencev in le ena tretjina Lahov; tudi v Gorici živi 7000 Slovencev! Toda Slovenci v Gorici smo povsem brez narodnih pravic, nimamo nikake zaslobne v mestni upravi, nimamo nič takega, kar imá peščica Nemcev na Kranjskem. — Ako pa vlada takó ognjevitno brani narodne pravice kranjskih Nemcev na podlagi čl. 19., braniti mora tudi nas Slovence na Gorškem. Tudi v Gorici bomo zahtevali slovenska imenovanja ulic. Bomo videli, kake misli bo pa vitez Rinaldini.

„Diritto Creato“ v Pulju je redno zaplenjen teden za tednom; večkrat nam pride še le v tretji izdaji v roke. Zadnja številka je bila zaplenjena zaradi ponatisnjega članka „Dall'Italia Irredenta“ iz milanskega „Secola“, kateri je objavil „Rinnovamento“ v doslovnem ponatisu in kateri smo v glavnem posneli tudi mi v zadnji številki. „Naša Sloga“ v Trstu je naš sestavek objavila v prevodu. Kako je to, da je v Pulju drugačna pravica nego drugod? Zopet dokaz, da trebamo novega tiskovnega zakona!

Kolera nam čedalje bolj grozi. Iz Perzije zanesla se je v Rusijo, dasi je ruska vlada storila vse mogoče korake ob svojih mejah, da bi bolezen odvrnila. Kolera se vedno bolj širi proti severu in proti zahodu k avstrijski meji. Naša vlada se je tudi že pripravila na njo z mnogoterimi varnostnimi naredbami v Galiciji, v Bukovini, in ogerska vlada na Erdeljskem. Časniki prinašajo vesti o koleri tudi že v Rununiji, v Srbiji in celo v Parizu, a od drugih stranij oporekajo takim novicam. Vse kaže, da ta bolezen letos ne prizanese naši državi. Treba je, da smo vsak hip pripravljeni postaviti se v odločen boj proti neljubemu gostu, t. j. vedeti moramo, kaj je kolera in kakó se nam je boriti proti njej. Pred desetimi dnevi izšla je v Petrogradu poljudna razprava o koleri; oskrbeli smo takoj slovenski prevod, kateri smo začeli danes prinašati v podlistku.

Beneška Slovenija. — Na nesramne napade v „Corrieru“, v „Tagespostu“, v „Neue Fr. Presse“ in po teh v drugih italijanskih listih proti ubogim beneškimi Slovincem odgovarja prav izbornó „La Gazzetta di Venezia“, katera se je potegnila celo za nas avstrijske Slovence proti neprestanim natočevanjem naših nasprotnikov. Dejala je namreč med drugim: „Gibanje v slovenskem, ne v panslavistiškem zmišlu, razumimo se dobro (o tej zmoti, v katero mnogi neprenehoma slepo padajo, pisal bom o drugi priliki), vrši se in je prav živahno na Gorškem, v Istri in po cellem Primorskem.“ Takó, vidite, čitatelji dragi, so nam pravi Italijani v Benetkah pravilni, pseudo-Italijani v Gorici pa do skrajnosti sovražni. O beneških Slovincih poja snijo se na drugem mestu vsi dosedajni zlobni napadi zagriženih naših nasprotnikov.

V Dreki poč našim Humom imajo davico ali škrlatino. Takó čitamo v viden-skem dnevniku „Friuli“. — V nadiški dolini in okoli Čedadada bodo imeli tako dobro letino, kakor že dolgo let ne, ako ne pride kaj nepričakovanega umeš. Le svilodov (galete) so malo pridelali. — Kmetijsko društvo v Čedadu se že pripravlja na boj proti trtni uši ali flokseri, ker se boji, da bi se utegnila čez Goriško razširiti tudi na Beneško. V prvi vrsti skrbi za obilo nasadov z ameriškimi trtami.

Strela je ubila dva 30-letna moža. V Visinadi di Buttrio ubila je nekega De Marco, njegovega soseda pa je pustila nedotaknjeno. Pri k v i r i n s k e m mostu poleg St. Petra (kjer je narodnostna meja med Slovenci in Italijani) pa je ubila Antona Sitarja; poleg njega je bilo v kuhinji še 5 oseb, ki so ostale nepoškodovane. Hiša je se užgala; škode je okoli 4500 lir. Poškodovanec ni bil zavarovan, ker zavarovanje proti ognu je še malo razširjeno med beneškimi Slovenci.

Vabilo k večerni zabavi, katero priredi „Narodna Čitalnica“ v Cerknem dne 28. avgusta v gostilni g. Petra Jurmana (pri Ferbarju) sposed: 1. petje, 2. godba. Začetek ob 7. uri zvečer. Vstopnina za neude 20 kr. Vstop dovoljen samo udom in povabljenim; z zabavo združeno je kegljanje na dobitke, katero prične dne 21. avgusta ter konča dne 28. avg. ob 6. uri zvečer.

Odbor

Katoliški shod. — Mi smo se že mnogo bavili s katol. shodom in se še bomo. Mislil je dobra, ako se izvrši takó, kakor edino zahteva korist celokupnega naroda slovanskega, kar se nadejamo. Čulne sadove bi pa rodil, ako bi se dovršil po željah nekaterih ljudi, ki hočejo to uzviseno namero zlorabiti v svoje osebene in strankarske namene. Mi smo na vse pripravljeni in znali bomo varovati naš narod na Gorškem tudi pred takimi posledicami.

Zadnji „Rimski Katolik“ se na več mestih peča s tem shodom. Da bodo naši čitatelji videli, kakó se ondi piše in pripravlja na ta shod, ponatisemo naj nekoliko odstavkov.

„Pocisleki, katerih se najbolj bojimo, so tem-le podobni:

1. „Nimam posebnega zapanja do duhovnih gospodov, da so dovelj narodni. Meni se zdijo preveč neodločni in mlacni.“ Odgovarjam: Kedo pa v resnici dela in plačuje za narodost slovensko? Ali morebiti skokonogih sekolci in polnični kričači, ki hripijo po časopisih in zakonitih gostilnah: dô-mu-vina mili kraj? 1) Kdo dela nevstrašno za slovenstvo na Koroškem, v Trstu, v Gorici? Ali morebiti tisti gospodje, kojih hvalo beremo v časopisih? Kdo si ti? —

O Štirskem rad molčim, ker mi razmere niso znane, toda na Primorskem šopirijo se zdaj v narodnih družinah taki nerodni možje, da noben pošten kmet rad ne seda z njimi za mizo. Na Vipavskem osobito nosijo zvonce taki govedniki, da jim noben pameten človek ne zaupa 5 for. 2) Drugi gospodje (osobito trdoljubivi učitelji in vradniki) so kar „tako zraven“, pa morajo imeti jezik za zobmi“, da jih ne raztržejo volkovi. Vsed tega vrnika se vse bolje občinstvo od naših narodnih društev, a delavcev vže od nekdaj ni blizu. Na Vipavskem so naši „voditelji“ vže tako propali, da pomenja beseda Slovenec pohajača ali prismođa in čudil bi se ne, ako bi kedó vložil tožbo radi razžaljenja časti, češ, da si mu rekel: „Hej Slovence!“ 3)

Posledica je očevidna; po vsem „narodnem napredku“, po vseh „slavnih zmagah“, po vseh plesih in veseljih, po vsem preš . . . . . in pjančevanju, izgubili smo v zadnjih tridesetih letih skoraj ves narod v Gorici in v Trstu. Poglej tega smo zadolžili nepremakljivo imovino, ki je bila naša edina zasloba. 4) Nrvstvenost je vrpela iste rane ko povsodi. Kaker da ni tega zla obilo in dosti, pripravimo se in razdvojimo živimo, odkar poslanec izbirmo! Ali naj ostavimo tedaj tudi še nadalje vajeti v rokah takih mož? 5) Slabše ko dozdej nam nikoli ne pojde. Slovenci! Ako hočemo ohraniti v mestih in družih kulturnih središčih slovenski življ, odisčimo si krščanski velmož, ki naj stoji nam na čelu, nezavisni od političnih kajžarjev, ki narod begajo, odkar se slovenstva zaveda. 6)

1) O, da, tudi ti plačujetej, razumno celó veliko več nego mnogi pisateljevi tovariši, ki za malo dela dobivajo veliko plačila. Le ne take oblastno! Uredn.

2) To je divno! Vipavci, zapomnite si te besede svojega rojaka iz Ribemberga! Uredn.

3) Saj „R. K.“ vendar še ni žaljiv list, da primaša takó duhteče rožice divne, akademično izobražene domišljije?! Ur.

4) Ubogi narod! In vse to so zakrivilí sedanjí tvojí voditelji! S polenom za njimi in spodi jih v prgananstvo! Uredn.

5) Da, to edino imajo v mislih nekateri gospodje v . . . . . ki bi v svoji veliki krščanski ljubezni radi strli v prvi vrsti enega svojega duhovskega sobrata in tovariša, kateremu niso vredni odvzeti jermene od čevljev. In taki ljudje nas bodo učili krščanstva? Ur.

6) Krasen recept! Kateri so ti krščanski velmoži, ki bi znali tolike čudeže delati? Kje ste pa doslej, da vas nikjer ne vidimo pri takih delih, ki merijo na to da bi se ohranil in utrdil slovenski življ v Gorici? Gospodje ljubijo besede, same besede in nič kot besede; dejanj ne vidimo nikjer, pri pisateljju po najmanj. Zavabljati pa zna vsaka. . . . Ur. (Dalje pride.)

Tržne cene. — Kavi je cena nizka; santos po 132 do 136 gld. kvintal, sandomingo 160, java 164, portoriko 172 do 180, cejlón 184 do 188, moka 184. — Sladkorju je cena nekoliko padla; prodaja se po 37 in 37½ gld. kvintal. — Petrolij pa že dolgo časa ni bilo takó po ceni kot zdaj; prodaja se po 16½ gld. — Slanina (špeh) po 52, maslo surovo 64, kuhano 80.

Svoje gg. dopisnike zopet prav lepó prosimo, da bi pisali svoja poročila le na eno stran ter puščali ob straneh vsaj po par prstov prostora; vrste naj ne bodo pre-goste. To je potrebno za to, da imamo pri pregledovanju rokopisa dosti prostora za morebitne svoje opazke ali popravke. — Prosimu pa tudi, da bi se vsakdo prizadeval čitljivo pisati; dogaja se nam pogosto, da moramo cele dopise, dasi je jezik dober, prepisovati edino le radi slabe pisave, katere stavec ne morejo čitati. Kdor nam čedno piše, olajša nam mnogo dela. — Prosimu dalje svoje prijatelje na deželi, da bi nam manjše novice javljali po dopisnicah. N. pr. „Dne . . . bila je birma v . . . ; birmancev je bilo okoli 100.“ itd. Ako nam nihče ne sporoči takih novic, jih mi tudi vedeti in priobčiti ne moremo.

Najnovije skladbe za tamburaški zbor. — Ovih dana izači že nakladom skladateljvom Vilima Gustava Broža, kapelnika gospodjinskog i mužkog tamburaškog zbora na Rieci i zboravodje „Jadranske Vile“ na Sušaku ustijed pomuke svih prijatelja glasbe

— njegove najnovije skladbe za tamburaški zbor, koje su bile na Rieci i u Zagrebu primljene najvećim oduševljenjem i pobudile veliku senzaciju. Iz među ovih osobito su nježne slijedeće, koje su udešene za podpuni tamburaški zbor: a) „Domovina moja“ fantazija českih pjesama (Brači solo) Ciena partiture 1 fr. 50 nv. — b) „Iz hrvatskog Primorja“ fantazija hrv. narod. pjesama sa kolom 1 fr. 50 nv. c) „Ljubim Te!“ mazurka posvećena narod. hrv. Čitaonici na Rieci 1 fr. — d) „Perka“ polka franc. (omiljeni komad slušajuće publike) 1 fr. — e) „Spa vaj sladko“ serenada za brač uz pratnje tamb. zbor 1 fr. Izim toga izači će jošte slijedeći komadi, udešeni samo za brač uz pratnju glasovira: a) „Au revoir“ romanca 1 fr. — b) „Le Carnaval de Venise“ Fantazija sa varijacijama, posvećena tamburaškom umjetniku gosp. Milutinu pl. Farkašu 1 fr. — Komadi mogu se dobiti bud poštanskim poduzećem, bud franko, ako se novac unapried pošalje na sklada- telja-kapelnika Vilima Gustava Broža (Rie- ka-Sušak, Villa Ružič, broj 4.)

Avstrijski Lloyd. — Ravnateljstvo- Lloydja je na Angležkem naročilo nov parobrod, ki se zove „Marija Valerija“; ta bo najveći izmed vseh Lloydovih parobro- dova. Parobrod ta je že izgotovljen in v kratkem pripluje v Trst. Minolo sredo se je od tu odpeljalo ponj moštvo in kapitan. Zadnji čas čitamo po raznih laških časopi- sih v Trstu žive pritožbe zoper to pomor- sko družbo. Ni danjo temu, ko smo uprav v istih časopisih brali pohvalne in vspod- bujevalne članke novemu ravnateljstvu. Od- kar je namreč vlada po milosti večine po- slancev temu društvu povišala podporo ter ga po nekakem sprejela v svoje nadzorstvo, premenilo se je deloma tudi njega ravnat- eljstvo ter so namesto prejšnjih predstoj- nikov prišli novi, večinoma nemški možje. V Lloydovem arzenalu se je nastavil po- seben tehniški vodja, cigar namen in delo- krog bodi vodstvo grajenja novih parnikov ter preuredbe sedanjih. Uprav to novo moč so rečeni časopisi hvalili, dočim se sedaj posebno „Cittadino“ kesa ter izreka pov- sem nasprotno prejšnjemu pisanju.

Kot povod navaja okolnost, da je novi vod- ja z delavci prestrog ter da postopa z nji- mi nemilostno. Odkar je le-ta v Lloydovi ladjetesalnici, da so brez tehtnega uzroka odpustili iz dela že več delavcev. Kolikor je nam znano, se delanci zmerom odpušča- jo pod pretvezo, ker nedostaje dela. Prav je, da država gleda na red, točno izvrševanje poverjenih opravkov in dobro gospodarstvo pri Lloydju, kajti le na tak način se lahko prepriča o njega poštenem delovanju. Da, nadzorstvo, to tirjajo od vlade vsi njeni podaniki, kateri za obstoj te pomorske druž- be doprinašajo preko tri milijone goldinar-jev na davkih in pristojbinah; gledati bi se pa moralo, da avstrijski denar ostane doma, ter podati ubogim delavcem prilike za delo. Ne da bi se naročali parobrodi na tujem, zgradili naj bi se isti v obširnem Lloyd- vem arzenalu in kolikor možno z domačimi močmi in blagom, kojih nam v Avstriji ne primanjkuje. Tudi naj bi se nekoliko bolj gledalo na osiromašene delavce v Trstu, ki živé zgolj od prida svojih rok ter morajo hirati in stradati, ako se jim ne ponudi dela; ozir naj se jemlje na nje že zato, ker so itak že preveč prizadeti po draginji, nastali vsled odprave proste luke in sploš- nega padanja trgovine. Ako se Dunaju do- voljujejo milijoni in milijoni za napravo del, ki bo- do zgolj v okraso in na korist glavnemu me- stu, naj bi se v Trstu gradile vsaj one ladje, ki se za avstrijski denar vsade na tujem, da se s tem obvaruje delavski stan propa- danja in lakote!

Listnica. — Č. g. F. St. na O.: Čudno se Vam zdi, da smo takó skopi v objavljanju duhov- skih zadev! Nam ne! Tisti krogi, kateri bi nam v tem oziru morali iti na roko, nam duhovske novice in zadeve kolikor le mogoče prikrivajo, da jih ne izvedemo; naravno, da jih tudi objavljati ne moremo. Nekateri gospodje v Gorici hočejo po vsej sili imeti „N. S.“ za liberalno glasilo, ki se cerkve in duhovščine ogiba. Da bi to dokazali, skušajo na vsi moč doseči, da „N. S.“ ne govori o takih cerkvenih in duhovskih rečeh, ki bi zanimale širše kroge, a za hrbtom že zdaj govoré: „Ali ne vidite, kako važnih cerkvenih in duhovskih zadev „N. S.“ uiti ne omenja, dasi govori o vseh možnih važnih in nevažnih svetnih novostih?“ Taki so ti naši „pri- jatelji“ in taki ostanejo. Svobodno jim! Toliko Vam in drugim na znanje. Bog z Vami!

Preč. g. J. R. na Kr.: Naše poročilo je me- rilo bolj na Ljubljano, katero smo imeli pred očmi. Zanimalo nas je vse dole goste iz obmejnih pokrajin, da ste se prav isti dan (28. jul.) vršila v Lj. dva druga shoda, ki sta mnogo gospodov odvrgla od Po- stojne. Mi ob mejah smo navajeni, da nikoli ne pri- rejamu dveh ali več takih veselí ali shodov ob enem, ki bi utegnili enemu ali drugemu škodovati na udeležbi; toliko bolj smo pričakovali, da se ne bodo prirejali taki shodi, ki bi utegnili škodovati narodnemu prazniku v Postojni, saj itak opažamo na Kr. veliko premalo zanimanja za častito našo „Družbo sv. C. in M.“

Braut-Seidenstoffe schwarz, weiss, farbig etc. — v. 45 kr. bis fl. 15.65 — glatte und Damaste etc. (ca. 300 versch. Qual. u. Dispos.) versendet roben- u. stückweise porto- u. zollfrei die **Seiden-Fabrik G. Henneberg** (K. u. K. Hofliefer.), Zürich. Muster umgehend, Doppeltes Briefporto nach der Schweiz. (9)

Št. 493.
o. š. s.

Razpis učiteljskih služb

V tolminskem šolskem okraju se s tem razpisuje:
a) mesto podučitelja na štirirazrednici v Kobaridu, in
b) mesto podučitelja, oziroma podučiteljice na dvorazrednici v Podmelcu.
Dohodki obeh mest so III. pl. vrste poleg dežel. šolskih postav 10. marca 1870 in 4. marca 1879.
Prošnje s postavnimi spričevali naj se vložé pri podpisnem v dobi 6 tednov po razglašanju razpisa v časniku „Osservatore Triestino“ po predpostavljanih oblastnijah.
C. k. okrajni šolski svet v Tolminu
dné 22. julija 1892.

Predsednik
Marenzi.

Visoko provizijo
pri dobri uprabi tudi stalno
plate plašano avstronom za tra-
pido akakito dovoljen stek
na okro. Poudarje na: Hap-
statične Wechselnoten-Oest-
schaff Adler & Comp., Budapest.

H I Š A
v ulici Formica št. 28
v Gorici
se prod.
Natančneje se poizve
pri urednistvu
Nove Soče

Naravne mineralne vode iz raznih stu- denc.
Kemični, farmacevtski in drogerijski izdelki najbolj čistane domače in tuje zdravilske posebnosti.
Ribje olje, naravno in izvrstno, prijet- nega okusa in kemično čisto.
Ribje olje z železom ali železnim jodom.
Najčistejši žveplenoksi apno c. kr. kmetijske šole v Gorici za vinarsko rabo.
Zdravila za živino: konjski cvet, konjski prašek, goveji prašek.
Homeopatična zdravila.

prodaja
novoustanovljena lekarna
Brannitzer v Rabatišču št. 16.
v najemu
Alojzija Gliubich-a

Kdor hoče pripravljati dobro kavo, kupi naj si
Oelz-ovo kavo.
Ölz-ova kava je najboljša ka- vino primesilo.
Ölz-ova kava nima v sebi hrusk, ne repe, ne sirupa.
Prodaja se v vseh prodajalnicah jestvin.

Čudovite kapljice sv. Antona Padovanskega

To priprosto in narav- no zdravilo je prava do- brodejna pomoč in ni treba mnogih besedi, da se dokaže njihova čudovita moč. Če se le rabijo nekoliko dni, olajšajo in preženejo prav kmalu najtrdozvrstnejš. ž- ločnice bolesti. Prav izvr- stno vstrežajo zoper hemorojde, proti boleznim na jetrih in na vranici, proti čreves- nim boleznim in proti glistam, pri ženskih mesečnih nadležnostih, zoper beli tok, bo- žjast, zoper bitje srea ter čistijo pokvarjeno kri. One ne preganjajo same omenjenih bolezni, ampak nas obvarujejo tudi pred vsako boleznijo.

Prodajajo se v vseh glavnih lekarnicah na svetu; za naročbe in pošiljate pa edino v lekarnici **Cristofoletti v Gorici**, v Trstu v lekarni **C. Zanetti in G. B. Rovis**, v Ljub- ljani v lekarni **U. pl. Trnkoczy G. Piccoli**, in Ljud. Grečelna „pri Mariji pomagaj“; v Po- stojni v lekarni **Baccaricchi**, v Ajdovščini v lekarni **Sapla**, v Vipavi v lekarni **Guglielmi**, v Beljaku dr. **Kumpf**.

1 steklenica velja 30 kr.
NB. Varovati se je treba narsikavih balzamor, katere sijajno oznanjajo in priporočajo, ki pa kvarijo človeku le zdravje, ker dražijo želodec in žice, da nastanejo lahko hudi in nevarni nas- ledki.

Častna diploma 1891. Zlata svetinja v Zagrebu

KWIZDOV
restitučni fluid

na vo pralcaza konje. Cena steklenici gl. 1.40

Ze 30 let se rabi v dvornih in večjih ko- njarnah vojaških in civilnih za okrepčeva- nje pred, a k pokrepčenju po težkih delih, pri izpahnjnih, omrtvenju žil itd. usposobi konje k izvrstnim službam v upregi.

Paziti je na gorjuo varstveno znamko ter zahtevati izrecno:
KWIZDOV RESTITUČNI FLUID.
Dobi se v vseh lekarnah in drogerijah.

Glavna zaloga
Franz Joh. Kwizda
k. u. k. österr. u. kün. rumän. Hoflieferant,
1 Kreisapotheker Kormenburb h. Wien.

Cognac - Quint - Extract.

To priznana posebnost priporočam za hipno izdelovanje izbornega in zdravega ko- njaka, katerega ni razločevati od pravega francoskega konjaka.

Cena za 1 kilo (ki zadošča za 100 litrov konjaki) 16 gld. Narod. se prilaga brošulčno. Za najboljši uspeh in zdrav izdelek jamčim

Špirit se prihrani
z mojo neprekosljivo pokrepilno esenco za žganjine; ona daje pijamam prijeten rožek okus in se dobiha le pri meni. Cena 3 gld. 50 kr. kilo (za 600-1000 Litrov) z navodilom vred.

Razn. ter posebnostij priporočam vsa esenca za izdelovanje rumna, silivke, zelenjinskih gren- dié in vseh izbornih likerjev, spirituzov, kisa in vinskega kisa vprekosljivo izbornost. Navodi se prilagajo brošulčno.

Čeniki poštnine prosto
— Za zdrave izdelke se jamči. —
Karol Filip Pollak
— Essenz-Specialitäten-Fabrik in Prag. —
(Dobri zastopniki se iščejo.)

Uzorcji na vse kraje poštnine prosto

Priznana najboljša moderna

SUKNA,

pristna, trdna in cene vredna, za obleke in vsak namen, razpošilja proti povzetju zaseb- nikom in krojačem za spomladansko in po- letno rabo založnica c. kr. priv. tovarnic sukna in volnena blaga

Moriz Schwarz
Zwittau (Mähren).

Vsa sukna za uniforme, vojaška sukna in obšitki, lodni proti dežju in lonska sukna. Črni perveci in doskusi za salonska oblačila; telovniki iz piketa in svile. Sukna za livre- je in biljarde. Ostanke prodajajo se po ceni, toda od teh se uzorcji ne pošiljajo.

Gospodom krojačem pošiljam nefrank. na posodo prav lepe knjige z uzorcji.

Novosti!

Srajca za hribolazce
tkana, iz najboljše snovi, enobarvna ali črtasta, s širokim pravitim ovratnikom in 2 žepi, popol. ve- likost, izborna iz delana
po gld. 1.20

Svilen pas
1 meter dolg, 6 cm. širok, s prosrebrje- no dvočakasto zapo- no 50 kr. kos

Klobuk za hribolazce
iz najb. klobučevine s širokim svilenim trakom 2 gld.

Zavratnice za hribolazce 3 kosi za 1 gld.

razpošilja proti povzetju
Emil Storch
Wien, I. Salzgasse N.o 137

Jožef Kofol

bukvovezec v Čepovanu
veže knjige lepó, trdno in po nizkih cenah.
Zato se priporoča slov. občinstvu, da bi ga podpiralo z naročili v tej obrti.

Slavnemu občinstvu
se priporočajo naslednji goriški
trgovci, obrtniki, rokodelci in drugi:

Jernej Kopač
na Solkanski cesti 9.
izdeluje vsakovrstne vsvoene sveče Vseh vrst medeno pečivo V Gorici prodaja te sveče trgovec
A. Urbančič v Gosposki ulici. — Prodaja jih tudi **Karolina Riesner** v Nunski ulici, ki izde- luje in prodaja tudi mrtvašče vence, cvetlice in druge podobne reči.

Anton Urbančič
trgovec poleg Orzana v Gosposki ulici
prodaja raznovrstno drobno in manufakturno blago, sukno in drugo blago za moške in žen- ske obleke ter Kopačeve sveče.

Ivan Druha
na Travenku
ima bogato zalogo vsa- kovrstnega
USNJA
ter raznega orodja in potrebščin
za čevljarje
Prodaja na drobno in na debelo.

Ivan Reja
krčmar „Alla Colomba“
za veliko vojašnico na desnem voglu v ulico Morelli, toči domača vina, in ima
DOMAČO KUHINJO
Cene prav zmerne

Anton Jerkič
fotograf v Gorici
v ulici sr. Klare.

Blaž Bitežnik
KAMNOSEK
v Vrtni ulici št. 24, na dvorišču nasproti pošte, ima vedno v zalogi
nagrobne spominke, izdeluje oltarje, kipe, prižnice, vodotoke, itd. po svojih izvrstnih načrtih

Ivan Howanski
čevljar
v Gosposki ulici med Orzansom in Urbančičem.

Ivan Kavčič
veletržec na Kornu
ima zalogo
STEINFELDSKE PIVE.
v sodčkih in steklenicah ter žita, moke in otrobij.

G. Likar
v Gorici
Semeniška ulica št. 10,
PRODAJA mašne in šolske knjige in sv. po- dobe, tiskovine za žu- panije in duhovnije iz Hilarijanske tiskarne, papir za uradno in za- sebno rabo in razno- vrstne pisarske in šolske potrebščine po mogoče nizkih cenah.

Staroznano gostilnico
„pri Lizi“
v Kapucinski ulici (Rabatišče) št. 2 ima zdaj v najemu
Franz Bizjak,
ki toči izborna in narav- na vina, ima dobro domačo kuhinjo ter sobe za prenočišča. Cene so zmerne. — Tukaj je shajališče Slovencev iz spodnje Vipavske doline.

Ivan Bajt
krojač
v Nunski ulici št. 14, v hiši Hilarijanske tis- karne.

Ivan Cijan
krojač
v Nunski ulici št. 13 se priporoča svojim ro- jakom v mestu in na deželi,

Ivan Dekleva
reletržec zrinom v Gorici ima v svojih založnicah vedno na izbiro vsa- kovrstna
domača vina
bela in črna istrijskarska ter
bela dalmatinska.
Pisarnica se nahaja v Magistratni ulici. —
Prodaja na debelo

Peter Dražček
v Stolni ulici (via Duomo) št. 2
ima bogato založeno
PRODAJALNICO
kolonijalnega in jedil- nega blaga ter tobaka. Kava, sladkor, olje, riž, moka, itd. Naročila z dežele se točno izvr- šujejo.

Anton Obidič
čevljar
v Semeniški ulici št. 4. se priporoča Slovcem v mestu in okolici za blagohotna naročila.

Karol Dražček
PEK
Rica Corno št. 4.
Podružnica
za razprodajo kruha se nahaja v Semeniški ulici št. 2.

Ivan Veluček
krojač
v Vrtni ulici se pripo- roča svojim slovenskim rojakom.

Ivan Čotar
krojač
v Rabatišču (Rabatta) št. 17 priporoča se svo- jim rojakom za blago- hotno podporo z naro- čili kakoršnega koli dela v krojaštvu

Tiskarna
Ant. M. Obizzi-ja
priporoča se slov. občinstvu za vsakovrstna dela, ki spadajo v tiskarsko stroko. V zalogi ima vedno vse tiskovine za duhovske, županske in druge urade. — Cene zmerne. — Čeniki vsakemu na razpolago.

SARGOV Kalodont je kot neškodljiv od zdrav- niške oblasti preiskan

SARGOV Kalodont je že pripoznan kot nei- zogibno zobno čistilo

SARGOV Kalodont je jako praktičen za potova- nje AROMATIČNO okrep- čujoč

SARGOV Kalodont je že v domaših in krajih največim uspehom v rabi

SARGOV Kalodont je pri dvoru in plem- stvu ter v navadnih hišah v rabi

SARGOV Kalodont izrečno zahtevati zaradi mnogih ponaredbe brez vrednosti.

SARGOV Kalodont se dobi po 35. kos v vseh lekar- nah, Drogerijah in dišarnicah

Priznanja iz najvišjih krogov pridejana so vsakemu kosu.
Izdajatelj in odgovorni urednik And. Gabršček. — Tiska A. M. Obizzi v Gorici.